

УДК 338.48

**INNOVATIVE APPROACH TO THE IMPLEMENTATION OF
ART-THERAPY SERVICES IN HOTELS OF UKRAINE
ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ПОСЛУГ АРТ-ТЕРАПІЇ
В ГОТЕЛЯХ УКРАЇНИ**

Huseltseva K.S. / Гусельцева К.С.
magistrate / магістрант

National University of Food Technologies, Kyiv, Volodymyrska, 68, 01033
Національний університет харчових технологій, Київ, вул. Володимирська, 68, 01033

Dulka O.S. / Дулька О.С.
s.t.s. / к.т.н.

ORCID: 0000-0002-9878-5998

National University of Food Technologies, Kyiv, Volodymyrska, 68, 01033
Національний університет харчових технологій, Київ, вул. Володимирська, 68, 01033

Shydlovska O.B. / Шидловська О.Б.
s.t.s., as.prof. / к.т.н., доц.

ORCID: 0000-0001-5318-1835

National University of Food Technologies, Kyiv, Volodymyrska, 68, 01033
Національний університет харчових технологій, Київ, вул. Володимирська, 68, 01033

Ishchenko T.I. / Іщенко Т.І.
s.t.s., as.prof. / к.т.н., доц.

ORCID: 0000-0002-5241-5342

National University of Food Technologies, Kyiv, Volodymyrska, 68, 01033
Національний університет харчових технологій, Київ, вул. Володимирська, 68, 01033

Анотація. У статті розглянута сутність різних видів арт-терапії та основні ефекти їх впливу на різні вікові групи населення. Проаналізовано світовий та вітчизняний досвід використання арт-терапії в готельній індустрії. Доведена доцільність вирішування проблеми корекції психологічного стану українських споживачів готельних послуг комплексно. Запропоновано у вітчизняних засобах розміщення разом з послугами арт-терапії використовувати «кольорові» сніданки («зелений», «червоний», «помаранчевий» та «білий»), до складу яких будуть входити страви, виготовлені переважно з продуктів відповідного кольору, оскільки харчування також має великий вплив на організм людини, її фізичний стан і настрій.

Ключові слова: арт-терапія, відновлення, готель, послуги.

Вступ.

З початком війни в Україні все змінилося, і це відчув кожен громадянин країни. Через постійні стреси та перебування у стані напруги, страху та відчаю люди як ніколи потребують можливості відновлення не тільки свого фізичного стану, але й душевного та духовного. Такі запити стають однією з причин створення інновацій, для того що б допомогти українцям на деякий час переорієнтуватися, відпочити фізично та емоційно. Це благотворно позначається

на здоров'ї і працездатності. Адже країні потрібні сильні та впевнені у майбутньому громадяни, готові в майбутньому відбудувувати зруйноване.

Одним зі способів відновлення духовного, душевного та частково фізичного стану є арт-терапія.

Основний текст.

Арт-терапія – це вид психотерапії та психологічної корекції, заснований на творчості та мистецтві. Арт-терапія – це один із заходів, що позитивно впливає на психоемоційний стан людини за допомогою мистецтва і має профілактичний та реабілітаційний характер [1].

Як самостійна течія у психології арт-терапія сформулювалась ще у 40...50 роках минулого століття у Великій Британії та США. Саме поняття «арт-терапія» почали застосовувати у середині ХХ століття, завдяки дослідженням Адріана Хілла. Він був лікарем та художником. Адріан працював як арт-педагог у спеціальних госпіталях з хворими на туберкульоз. Він встановив, що творчість допомагає пацієнтам відволікатися від проблем і переживань та сприяє їх одужанню [2]. Поступово, протягом ХХ століття, арт-терапія по всьому світу стає невід'ємною частиною соціальних заходів профілактичного й реабілітаційного характеру, медичної, психотерапевтичної та педагогічної практики.

В Україні арт-терапія швидко увійшла до практики психологів і з 2003 року почала все більше поширюватись. Спочатку на території нашої країни почала розвиватися психотерапія і вивчалися її форми та моделі. Згодом фахівці і самі пацієнти почали цікавитись і арт-терапією. Але і нині не усі знайомі з терміном «арт-терапія» і не використовують її у своїй практиці через недостачу інформації.

Арт-терапія вважається найефективнішим і найпопулярнішим методом у роботі психологів, вчителів особливо з дітьми. Психологи відмічають три основні ефекти впливу арт-терапії на людину.

1. *Очищення.* Сучасність викликає у нас безліч емоцій і відчуттів, через це інколи вираження цих емоцій пригнічується. Як результат людина отримує

меншу течію енергії і відбуваються різні дрібні та великі емоційні відхилення. В таких ситуаціях і може допомогти терапія. Мистецтво допомагає зняти напругу і більш чітко розуміти свої відчуття. Наприклад, через вільний малюнок психічна енергія наповнюється зримим зовнішнім образом, що і послаблює напругу зсередини.

2. *Розуміння.* Через прояв своєї творчої сторони можна отримати краще уявлення про свій внутрішній світ. Несвідомі сили, що знаходяться там, впливають на поведінку незалежно від того, знає про них людина або ні. Наприклад, за допомогою зображень, які виникають у ході ізотерапії, можна усвідомити внутрішні установки та бар'єри людини.

3. *Звільнення.* Ефект «розуміння» веде до освідомлення і звільнення від контролю і пригнічення та інших психологічних проблем [2].

Арт-терапія – це терапія з широким спектром видів. Усі відомі види творчості можна застосовувати у арт-терапії (рисунок 1).

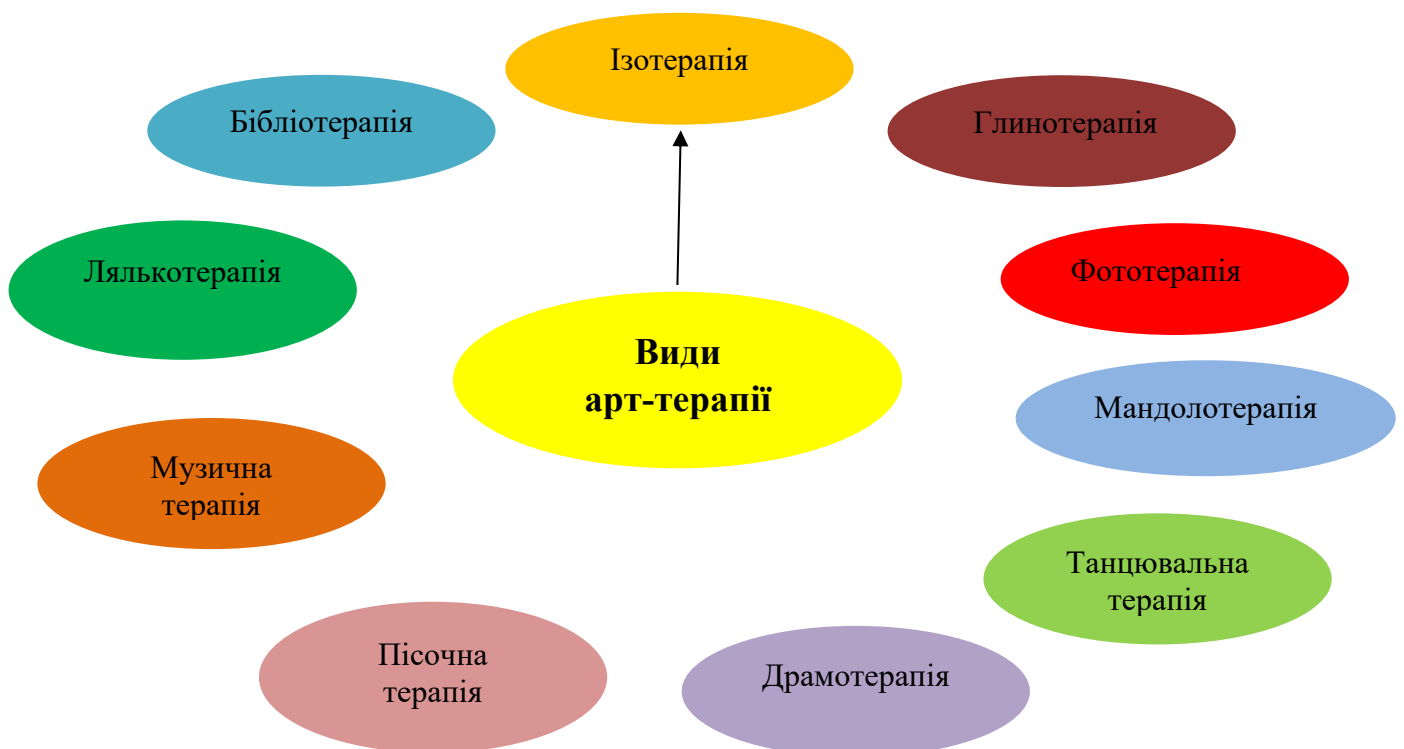

Рисунок 1 – Види арт-терапії

Ізотерапія – це найбільш поширений вид арт-терапії. Проявляється даний вид через живопис, графіку та інші образотворчі методи. Ізотерапія допомагає впоротись зі стресом, підняти самооцінку, усунути агресію, вирішити психологічні проблеми та травми. Ця терапія підходить для будь-якого віку, вона вирішує найбільше проблем.

Фототерапія – це вид арт-терапії, методом якого є фотографія. Нині вона вважається одним з новітніх напрямків розвитку арт-терапії, незважаючи на досить тривалий період існування самого мистецтва фотографії. Терапія через фотографію — це засіб самовираження, самопізнання, соціалізації та емоційно-чуттєвого виховання людини. Вона передбачає роботу з готовим матеріалом, або створення оригінальних авторських знімків.

Мандалотерапія – це метод малювання, плетіння, ліплення по колу. Цей метод допомагає легко, екологічно змінювати і коригувати свій внутрішній стан, стосунки, якості, зцілювати себе і знаходити внутрішні ресурси.

Вперше цей метод застосував у своїй практиці швейцарський психіатр К. Г. Юнг. Працюючи з пацієнтами, він помітив, що на певних етапах хвороби, вони самі малювали мандали і їх стан покращувався. Він почав впроваджувати цю техніку вже свідомо для діагностики та корекції психічного стану людини. Це дуже природня практика і водночас неймовірно глибока. Мандала володіє неймовірною цінністю для діагностики та балансу внутрішнього психічного стану.

Танцювальна терапія – це метод з використанням танцю, ритміки та пластики з лікувальними і профілактичними цілями. Завдання даної терапії: самопізнання, «розкріпачення» та боротьба з бар'єрами та вирішення проблем з соціалізацією.

Виникла танцювальна терапія в 40-х роках ХХ століття, засновниця – американський танцювальний терапевт Меріан Чейс.

Танцетерапія підходить для будь-якого віку. Для дітей дана терапія допомагає виражати себе, налагоджувати стосунки з родиною або з друзями, до

того ж діти дуже енергетичні, а танці допомагають використовувати енергію у правильному напрямі.

Для підлітків танці допомагають у пізнанні та відчутті себе, свого тіла і емоцій. При цьому це гарна змога долати свої комплекси і покращити відношення до себе.

Для дорослих людей займатися танцями теж дуже корисно і не тільки через фізичне навантаження, але це корисно і для мозку. Фахівці з німецького Центру нейродегенеративних захворювань у Магдебурзі з'ясували, що заняття танцями ефективніші за будь-яке інше фізичне тренування, а також вони уповільнюють старіння мозку. Німецькі вчені провели експеримент з людьми середній вік яких був 68 років. Одні займалися спортом, а інші - різними видами танцю, після чого обидві групи показали поліпшення роботи гіпокампу — області мозку, яка найбільш схильна до вікових змін (наприклад, хвороба Альцгеймера). Однак у танцювальної групи позитивні зміни в гіпокампі були виражені яскравіше. Тобто у тих, хто танцював, мозок розвивався набагато краще [3].

Глиноterapia – метод арт-терапії, де використовується пластичний матеріал, а саме - глина. Глиноterapiaю рекомендують при: труднощах з емоційним станом; депресії, стресі, імпульсивності; зниженні емоційного тону; відчутті самотності; наявності міжособистісних конфліктів; підвищенні страхів, фобій, тривожності; низькій самооцінці і несприйнятті себе; горі або втраті; низькому рівні самоконтролю; психосоматичних проблемах; тілесних затисках.

Пісочна терапия – метод арт-терапії з використанням піску. В основному його використовують для дітей. Через пісок дитина з'єднується зі своїм світом і перебуває у комфортному середовищі, через що і роблять аналіз з психологічної точки зору про дитину (її рівень агресії, наявність внутрішніх конфліктів, можливості дитини, засоби подолання труднощів).

Для дорослих пісочна терапия також корисна і застосовується для:

- пропрацювання травматичних ситуацій;

- позбавлення негативного емоційного досвіду у процесі творчого самовираження;
- розширення внутрішнього досвіду за рахунок усвідомлення глибоких рівнів психіки;
- зміни ставлення до себе і свого життя, до свого минулого і майбутнього;
- побудови довіри до оточуючого світу.

Музична терапія – це метод лікування психологічного стану музикою. Музична терапія впливає на емоційну складову організму, призводить до релаксації психологічного стану, допомагає досягти гармонії, сприяє розвитку комунікації, творчої сторони та фантазії.

У процесі музичної терапії людина проходить діагностику, лікування та оцінку ефективності терапії через участь у різноманітних видах музичної діяльності. Відокремлюють 4 різні види музичного досвіду: імпровізація; відтворення чи виконання; створення; прослуховування музики.

Лялькотерапія – це метод арт-терапії за допомогою іграшок, ляльок та улюблених героїв дітей та дорослих. Вона застосовується з метою діагностики, корекції та розвитку мислення. Є декілька методик даної терапії: ідентифікація людини з героєм через вже готову сюжетну лінію, що близька пацієнту, або саме через придуману сюжетну лінію проявляються переживання та відчуття людини.

Окрім лялько-терапії є драмотерапія. Вони схожі, але в останній грати будуть не ляльки або іграшки, а самі люди.

Драмотерапія – це напрямок арт-терапії, що передбачає використання технічного прийому драматизації для розігрування певних сюжетів. Драмотерапія передбачає розігрування видуманих історій. Кінцевою метою драмотерапії є поєднання тілесного і духовного.

Бібліотерапія – це лікування людини словом, книгою. За допомогою підібраних книг, історій йде вплив на психологію. Дана терапія допомагає більш оптимістично мислити, змінювати свої реакції, покращувати комунікативні здібності.

Сюди ж можна віднести і казкотерапію. Казкотерапія – це метод, який проводить паралелі для створення зв'язків між казковими подіями і поведінкою у реальному житті.

Існують різні методи використання казки:

- обговорювання казки;
- самостійне створення казки;
- інсценування написаної казки;
- робота з основними мотивами казки.

Арт-терапію використовують не тільки для дорослих, а і для дітей. Вперше арт-терапію для дітей використали у США після другої світової війни. Після вивезення дітей з концтаборів, арт-терапію використовували для діагностики та виявлення психологічних проблем у дітей. Тож вплив терапії мистецтвом можна розглядати для різних вікових категорій.

Рекомендовані види арт-терапії для різних вікових груп наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Види арт-терапії для різних вікових груп

Вікова група	Завдання	Рекомендовані арт-терапії для даної вікової категорії
Діти дошкільного віку	<ul style="list-style-type: none"> • Розвиток фантазії • Проявити свої справжні емоції • Подолати страхи 	Ізотерапія
	<ul style="list-style-type: none"> • Самовираження • Розкріпачування 	Пісочна терапія
	<ul style="list-style-type: none"> • Зняття стресу • Підвищення працездатності 	Музикотерапія
	<ul style="list-style-type: none"> • Боротьба з комплексами • Здатність до соціального контакту 	Танцювальна терапія
	<ul style="list-style-type: none"> • Корекція психологічного стану • Подолання страхів • Розвиток мислення і фантазії 	Казкотерапія/лялькотерапія
Діти шкільного віку (6-11 років)	<ul style="list-style-type: none"> • Адаптація у соціумі • Корекція взаємовідносин у колективі та родині • Усунення страхів і комплексів • Проявлення психологічних проблем дитини • Виявлення потенціалу 	Ізотерапія, пісочна терапія, музикотерапія, танцювальна терапія, казкотерапія, драмотерапія (рекомендуються групові заняття)

<p>Підлітки (12-18 років)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Зняття стресу • Зниження рівня агресії • Допомога не тримати у собі неприємні ситуації і образи • Підвищення самооцінки • Позбавлення негативних думок і емоцій • Побороти фобії • Зміцнення пам'яті • Розвиток розумового процесу 	<p>Драмотерапія, ізотерапія, музикотерапія і всі інші, які будуть до душі підлітку</p> <p>У випадку з підлітками розумно застосовувати не нав'язливі методи терапії для гармонії психоматичного стану підлітка</p>
<p>Для дорослих людей (19+ років)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Усунення депресії і стресу • Підвищення самооцінки і сприйняття себе • Позбавлення тривоги і внутрішніх бар'єрів • Зниження рівня агресії • Рішення проблем з емоціями та психологічним станом • Боротьба зі страхами та фобіями • Запобігання емоційного вигорання • Поповнення ресурсу і сил • Набути вміння розуміти свої почуття, емоції і думки • Вирішення інших психологічних проблем 	<p>Ізотерапія, бібліотерапія, імаготерапія (через театральні образи), музикотерапія, танцювальна терапія, глинотерапія та інші терапії за бажанням людини</p>

Зазвичай, індивідуальну арт-терапію використовують психологи у приватній практиці, а групові заняття – співробітники реабілітаційних центрів. Однак, науково доведений позитивний вплив арт-терапії на людину та постійно зростаючий попит на цю послугу сприяли її впровадженню у готельну індустрію.

Аналіз світового досвіду використання арт-терапії в готельній індустрії свідчить, що дану терапію використовують у різних її проявах.

Так, готель «Asia mountains hotel» у м. Бішкек, Киргизстан, у якості арт-терапії використовує ізотерапію. У лобі-барі готелю кожен бажаючий має змогу обрати альбом з розфарбовкам на тему подорожей [4].

Готель «Metropole hotel», що розташований у Монте-Карло, пропонує книгу-розфарбовку, присвячену інтер'єру готелю. Кожен гість може відчутти себе дизайнером і продемонструвати своє бачення інтер'єру готелю [5].

Аналогічну ідею застосування арт-терапії в своїх готелях використовує і асоціація «The Leading Hotels of the World». Ілюстратор Диллас Шоу створив

книгу-розфарбовку на тему подорожей. Розфарбовка має зображення кожного готелю цієї асоціації та видатні місця кожної країни. За допомогою фантазії можна опинитися у будь-якому куточку світу і за допомогою кольорів відобразити це [5].

Комплекс арт-терапії для всієї родини – оздоровчий центр «Prakriti Shakti» у м. Керала (Індія) пропонує послуги йоги і арт-терапії. Це місце для творчих людей, художників і скульпторів. Заняття йогою, здорове харчування і арт-терапія у вигляді малювання і ліплення з глини сприяють оздоровленню та відпочинку [5].

Отже, послуги арт-терапії використовуються у багатьох світових готелях. Це гарне рішення для індустрії гостинності, оскільки вони здатні задовольнити більше потреб споживача.

На жаль, на території України у готельній індустрії арт-терапія як окрема послуга не зустрічається. Частіше психологи і арт-коучі проводять тренінги при готелях чи ресторанах, беручі в оренду приміщення. В основному, люди просто знаходять заходи з арт-терапії або ж арт-терапевтів, які проводять індивідуальні заняття.

На сьогоднішній день арт-терапія є досить актуальним методом психокорекції, так як це найбільш древня і природна форма вираження та зміни емоційного стану. Тому включати до послуг готелів послуги арт-терапії дуже вдала та цікава ідея. Впровадження даної інновації буде доречно як для дітей, так і для дорослих, для сімейних пар чи сімей з дітьми, у комплексі чи окремо для кожного.

Щодо локації для готельних підприємств з послугами арт-терапії, то вважаємо, що їх розташування повинно бути подалі від міської метушні, серед зеленої зони, що і допоможе відпочити гостям і душею, і тілом та бути у гармонії з собою.

Припускаємо, що в даних засобах розміщення буде доречним запропонувати споживачам готельних послуг наступні види арт-терапії:

Ізотерапію. Адже саме цей вид арт-терапії найпопулярніший і найулюбленіший. Можна використовувати прийоми графіки, живопису, розмальовування. Малювання може бути індивідуальним та груповим.

Танцетерапію. Унікальний вид психотерапії через танцювальне мистецтво. Можна передбачити використання різних видів танцю (вальс, хіп-хоп, народні, контемп). Проведення занять може відбуватися за віковими категоріями, парно або соло.

Глинотерапію. Ще один з напрямків арт-терапії, але вже з використанням глини. Ліплення індивідуально або створення виробу колективно у команді з сім'єю.

Мандалотерапію (малюнок в колі). Малювання у вигляді кола повинно походити у спокійній обстановці. За бажанням, гості можуть малювати на чистому папері чи розмальовувати по заготовці. Потім за допомогою спеціаліста буде проходити самоаналіз. Можна передбачити малювання на папері і на тканині.

Харчування також має великий вплив на організм людини, її фізичний стан і настрій. Вважаємо доречним вирішувати проблеми корекції психологічного стану комплексно. Тобто, пропонуємо у готелі з послугами арт-терапії використовувати кольорові сніданки, до складу яких будуть входити страви, виготовлені переважно з продуктів відповідного кольору.

Сніданки можуть бути представлені 4 кольорів. Узагальнена інформація щодо переліку продуктів для певного кольорового сніданку та їх користі наведена на рисунку 2.

Зелений сніданок – має заспокійливу дію на організм людини.

До даного сніданку пропонуємо страви, виготовлені, переважно з продуктів зеленого кольору: броколі, горох, огірки, петрушка та інша зелень, авокадо, ревінь, виноград, зелені яблука і перець, олива, ківі, м'ята.

Зазначені продукти окрім хлорофілу, який і надає їм зеленого кольору, також містять:

- ізотіоціанат - сприяє росту клітин;

Рисунок 2 – Перелік продуктів для певного кольорового сніданку [6]

- епігаллокатехін - відповідає за рівень холестерину в крові;
- лютеїн - відповідає за гостроту зору;
- флавоноїди - зміцнюють стінки судин;
- вітаміни А, В, Е, К, мінерали, фолати, калій, залізо, кальцій - стабілізують тиск у судинах, борються зі стресами та благотворно впливають на зір.

До меню пропонуємо додавати: панкейки з додаванням шпинату, яєчню запечену у авокадо, салат з селерою, яблуком і огірком, фрукти, м'ятний чай тощо.

Червоний сніданок – дозволить наситити організм антиоксидантами.

Продукти червоного кольору (виноград, вишня, кавун, помідори, болгарський перець, малина, червоні яблука, полуниця, калина, редис, гранат) можуть бути основою для приготування страв для даного сніданку, але доповнювати їх можуть і інші продукти, які мають антиоксидантні властивості (злакові крупи, борошно із зернових культур, зелень (мікрогрін, петрушка), горіхи).

До складу продуктів червоного кольору, крім каротиноїдів, входять:

- елагова кислота і лікопін — стабілізують діяльність серця і судин, стимулюють життєву активність, є відмінними антидепресантами;

- антиоксиданти - продовжують молодість і красу, зберігають стрункість;

- флавоноїди - зупиняють ріст злоякісних утворень, очищають кровоносні судини та надають їм еластичності;

- кумарин - знижує згортання крові та бореться з утворенням тромбів.

Для меню червоного сніданку можна запропонувати: фруктову тарілку; бутерброди з червоною ікрою; салат з болгарським перцем та томатами; салат з червоної капусти, мікрогрину, гранату та куриці; млинці з вишнями та інші страви з додаванням червоних продуктів.

Помаранчевий сніданок – очищує організм від токсинів та зміцнює його.

Багато сезонних фруктів та овочів мають саме помаранчевий колір. Це морква, перець, апельсини, мандарини, манго, чечевиця, помідори, абрикоси, персики, гарбуз, обліпіха, хурма та інші. Кожен з них має корисний вплив на організм, в тому числі, і очищує його від токсинів. Також для приготування страв для даного сніданку пропонуємо використовуватися і інші продукти з антиоксидантними властивостями (капуста, яблука, броколі, оливкова олія, лимонний сік, рис).

Помаранчевий колір продукти мають завдяки β-каротину, який за допомогою ферментів трансформується у вітамін А, який у свою чергу: сприяє правильному обміну речовин в організмі, зміцнює зуби і кістки, прискорює процес утворення молодих клітин і гальмує старіння організму, покращує зір, підвищує імунітет, захищає від інфекційної флори.

Багаті зазначені продукти і на вітамін С, і β-криптоксанином. Це надає їм протизапальні властивості та очищує організм від токсинів, перешкоджаючи його старінню і руйнуванню.

До меню помаранчевого сніданку пропонуємо: запечену моркву; овочевий салат з моркви, апельсину і яблука; теплий салат з рисом і креветками з додаванням манго; чечевицю; сирники з курагою; фруктову тарілку; фреші тощо.

Білий сніданок – дозволить покращити роботу травної системи.

Відомо, що на роботу травної системи гарно впливає клітковина, яка знаходиться в овочах, фруктах, злакових та кисломолочні продукти. Тому для приготування страв для даного сніданку можуть використовуватися продукти білого кольору (сир кисломолочний, вівсяна крупа, цвітна капуста, йогурт, білі фрукти (банан, біла груша, яблука, білий персик) та інші продукти, що також покращують роботу травної системи (льон, печінка тріски).

В продуктах білого кольору міститься кверцетин, якій гармонізує продуктивність судин, та аллістин, що знижує кров'яний тиск, вміст стерину та стабілізує вміст цукру.

Злаки мають важливі вуглеводи, мінеральні речовини та білки, які збагачують організм важливими амінокислотами, що допомагають роботі кишківника.

Меню білого сніданку можуть складати: бутерброди на хлібцях (один вид з печінкою тріски, інший з крем-сиром та грибами); салат з грушою, грецьким горіхом і пармезаном; фрукти; пудинг з чіа та йогуртом з додаванням фруктів, сир кисломолочний; смузі тощо.

Отже, послуга кольорових сніданків дозволить споживачам готельних послуг мати розуміння про користь сніданку і сприятиме їх ефективному відпочинку.

Висновок.

Запропоновані інноваційні послуги арт-терапії допоможуть споживачам готельних послуг відпочити не тільки фізично але і морально, хоча б на деякий час втекти від жахливих реалій, які принесло з собою повномасштабне вторгнення.

Реалізація даної ідеї, на нашу думку, можлива у зелених рекреаційних зонах нашої країни. Дані локації дозволять гостям готельних підприємств бути подалі від міського шуму, метушні, буденності та допоможуть зосередитись на своїх думках, побути з самим собою та провести гарно час з родиною.

Література:

1. Вільна енциклопедія – Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org>
2. Інжиєвська Л. А. Особливості арт-технологій в підготовці майбутніх психологів / Л. А. Інжиєвська // Вісник Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Психологія ; редкол. : І. М. Коваль (голов. ред.) [та ін.]. – 2013. – Вип. 4 (30), Т. 18. – С. 106–113.
3. Сайт новин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://life.nv.ua>
4. Офіційний сайт готелю «Asian mountains» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://asiamountains-hotels.com>
5. Сайт цікавих фішок у готелях [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://prohotelia.com>
6. Жіночий клуб краси і здоров'я [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://goodhouse.com.ua/>

Abstract. *With the beginning of the war in Ukraine, everything changed, and every citizen of the country felt it. Due to constant stress and being in a state of tension, fear and despair, people more than ever need the opportunity to restore not only their physical condition, but also their mental and spiritual condition. Such requests become one of the reasons for creating innovations, in order to help Ukrainians to reorient themselves for a while, to rest physically and emotionally. This has a beneficial effect on health and work capacity. After all, the country needs strong and future-confident citizens, ready to rebuild the destroyed in the future. Art-therapy is one of the ways to restore the spiritual, mental and partially physical state.*

The article examines the essence of various types of art-therapy and the main effects of their influence on different age groups of the population. The world and domestic experience of using art-therapy in the hotel industry is analyzed. It is noted that art-therapy services are used in many global hotels. This is a good solution for the hospitality industry as they are able to meet more of the consumer's needs. Unfortunately, on the territory of Ukraine, art-therapy as a separate service is not found in the hotel industry. More often, psychologists and art-coaches conduct trainings at hotels or restaurants that rent premises. Basically, people just find art-therapy activities or art-therapists who conduct individual classes. Today, art-therapy is a very relevant method of psychocorrection, as it is the most ancient and natural form of expression and change of emotional state. Therefore, it is a very successful and interesting idea to include art-therapy services in hotel services. The implementation of this innovation will be appropriate for both children and adults, for married couples or families with children, in a complex or separately for each. As for the location of hotel enterprises with art-therapy services, we believe that their location should be away from the city hustle and bustle, in the middle of a green area, which will help guests relax both soul and body and be in harmony with themselves.

The feasibility of solving the problem of correcting the psychological state of Ukrainian consumers of hotel services in a comprehensive manner has been proven. It is proposed to use "colored" breakfasts ("green", "red", "orange" and "white") together with art-therapy services (isotherapy, dancetherapy, mudtherapy, mandalatherapy) in domestic accommodation facilities,

which will include dishes, made mainly from products of the appropriate color, because food also has a great influence on the human body, its physical condition and mood.

The offered innovative art-therapy services will help consumers of hotel services to relax not only physically but also mentally, at least for a while to escape from the terrible realities that a full-scale invasion brought with it.

Key words: *art-therapy, recovery, hotel, services.*

References:

1. The free encyclopedia - Wikipedia [Electronic resource]. – Access mode: <https://uk.wikipedia.org>

2. L. A. Inzhievskya. Peculiarities of art technologies in the training of future psychologists / L. A. Inzhievskya // Bulletin of the Odesa National University named after I. I. Mechnikov. Psychology; editor : I. M. Koval (chief editor) [etc.]. – 2013. – Issue 4 (30), Vol. 18. - P. 106–113.

3. News site [Electronic resource]. – Access mode: <https://life.nv.ua>

4. Official site of the hotel "Asian mountains" [Electronic resource]. – Access mode: <https://asiamountains-hotels.com>

5. Site of interesting features in hotels [Electronic resource]. – Access mode: <https://prohotelia.com>

6. Women's beauty and health club [Electronic resource]. – Access mode: <http://goodhouse.com.ua/>

Стаття відправлена: 21.05.2023 р.

© Гусельцева К.С., Дулька О.С., Шидловська О.Б., Іщенко Т.І.